

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Vesiensuojelun lähtökohdat ja vesiensuojelun tehostaminen arvokkailla järviluontokohteilla. Puruvesi (Saimaa) hanke-esitys

Pekka Sojakka, Etelä-Savon ELY-keskus

22.10.2021

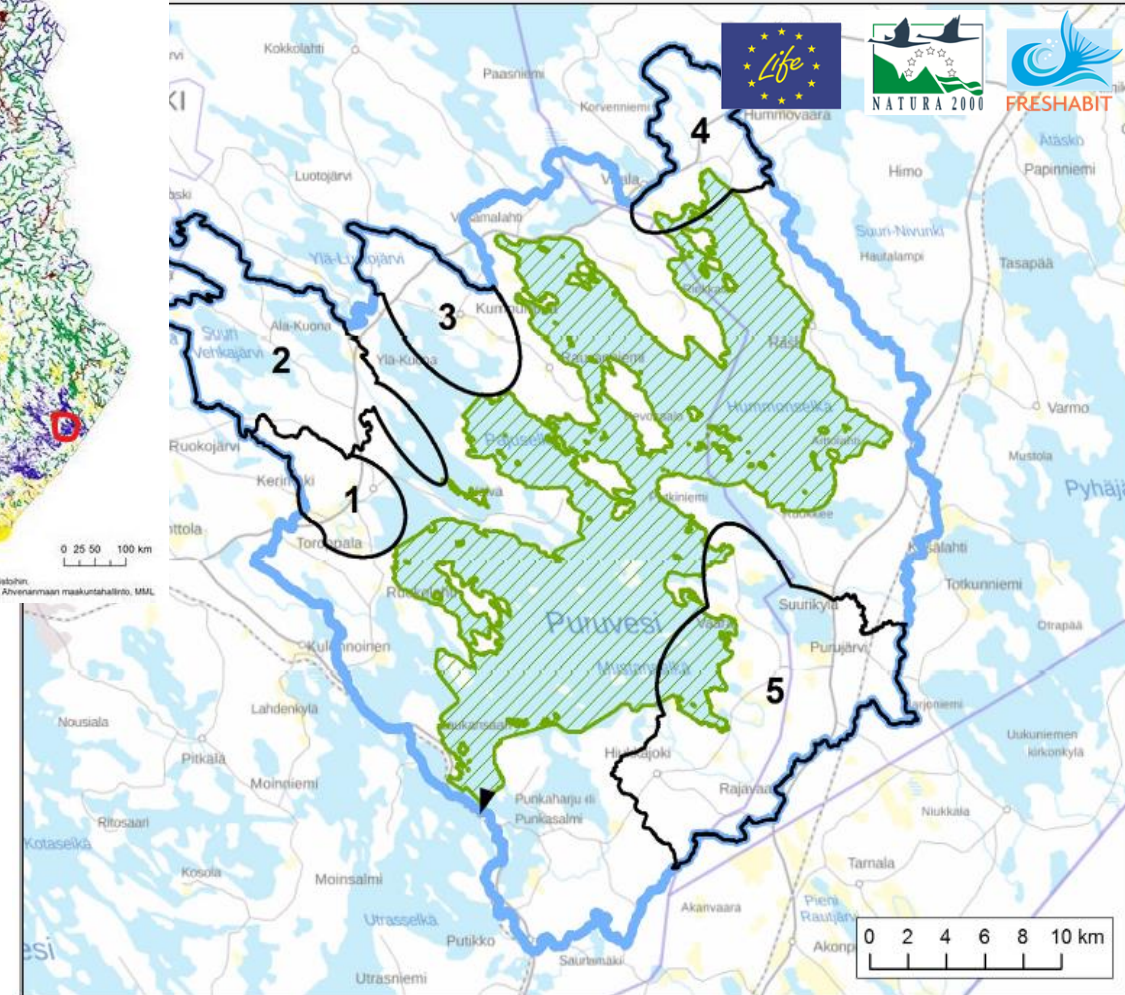
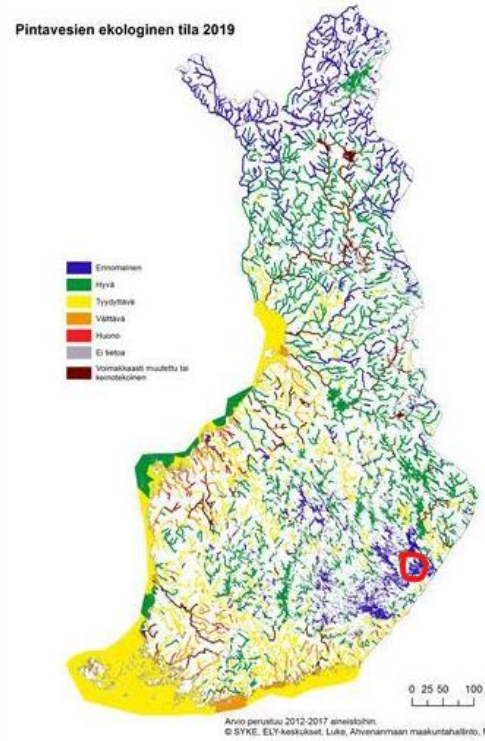
Vesiensuojelu Suomessa, sisävedet

- Vahva lainsäädännöllinen ohjaus ja tavoitteellisuus
 - Vesipuitedirektiivi, luontodirektiivi, kansalliset lait ja asetukset mm. ympäristösuojelu- ja vesilaki
 - Vesiensuojeluohjelmat ja toimenpideohjelmat
 - Tavoitteena vesien ja vesiluonnon hyvän tilan ja monimuotoisuuden säilyttäminen jopa parantaminen
- Vesien moninaiskäytön hyödyt
 - Virkistyskäyttö, elinkeino ja taloudellinen arvo, terveysvaikutukset, kulttuuriperintö, vesiosaamisen vienti maailmalle (asiantuntemus ja teknologia)
- Vesienhoitoon ja kunnostukseen käytettävä valtion rahoitus kohdennetaan pitkälti erittäin huonokuntoisiin vesistöihin. Varsinainen vesiensuojelu vesientilan säilyttämiseksi on selvästi jäänyt vähemmälle.

Puruvesi

- Karu Saimaan osa-allas (Etelä-Savo ja Pohjois-Karjala)
- Tunnettu kirkkaudestaan ja puhtaudesta sekä mm. Puruveden muikusta
- Puruveden Natura 2000 -alue (FI0500035) kattaa järven keskeiset osat
- Järvi on ominaisuuksiensa vuoksi herkkä ihmistoiminnan aiheuttamille muutoksille:
 - niukkaravinteisuus, mataluus, hidas veden vaihtuvuus
- Lahdenpohjukat rehevöityneet viime vuosikymmeninä, yleinen nuhraantuminen ja orastava sinileväongelma
- Vesienhoitosuunnitelman tavoitteeksi Puruvedellä on asetettu erinomaisen tilan säilyttäminen

Kuva 1. Puruveden valuma-alue (sininen reunaviiva), Natura 2000 -alue FI0500035 (vihreä viivoitus) sekä Freshabit LIFE IP -hankkeen Puruveden osahankkeen viisi toimenpidealuetta (mustat reunaviivat). © Vesa Väisänen, Etelä-Savon ELY-keskus.

VESIENSUOJELUN TAVOITTEITA PURUVEDELLÄ

1. **TOTEUTETTAVA** KUSTANNUSTEHOKKAITA VESIENHOITO- JA KUNNOSTUS RATKAISUJA SEKÄ VALUMA- ETTÄ VESIALUEELLE
2. **PYSÄYTETTÄVÄ** NUHRAUTUMISEN ETENEMINEN KAIKILLA VIIDELLÄ KOHDEALUEELLA
3. **SAATAVA** TILANTEEN KORJAANTUMISTA JO HANKKEEN AIKANA JOILLAKIN KOHDEALUEILLA JA VARMUUS MYÖNTEISESTÄ KEHITYKSESTÄ MYÖS MUILLA KOHDEALUEILLA
4. **KEHITETTÄVÄ** UUSIA KUORMITUKSEN JA VESIENTILAN SEURANTAMENETELMIÄ
5. **LISÄTTÄVÄ** YMPÄRISTÖTIETOISUUTTA PURUVEDESTÄ JA VESIENSUOJELUSTA
6. **PARANNETTAVA** ALUEELLISTA VIRKISTYSKÄYTTÖÄ JA NATURA-ARVOJA
7. **KEHITETTÄVÄ** YHTEISTYÖTÄ KANSALAISTEN JA VIRANOMAISTEN VÄLILLÄ
8. **VARMISTETTAVA** TOIMENPITEIDEN RIITTÄVYYS JA TARVITTAVAT JATKOTOIMET PURUVEDEN NATURA-LUONTEEN SÄILYMISEKSI

Vesiensuojelu ja vesien tilan säilyttäminen on ensi arvoisen tärkeää Puruveden alueella

- Virkistys- ja luontoarvojen ylläpito ja parantaminen (mm. Natura2000). Kansallisesti ja kansainvälisesti arvokkaan vesiluonnon säilyttäminen (mm. IUCN)
- Vesienhoidossa ja –kunnostuksessa on tehty paljon näkyvää ja arvokasta pohjatyötä alueella (mm. EU:n Life Freshabit ja EU Operandum hankkeet sekä vesienhoidon yleissuunnitelma kalatalousalueella)
- Suora vaikutus alueen vetovoimaisuuteen ja elinvoimaisuuteen (maaseutualueiden kehittäminen). Vesiensuojelussa todettavissa oleva positiivinen kustannus/hyötysuhde.
- Etelä-Savon ELY-keskuksen vesienhoitosuunnitelmien ja toimenpideohjelman kärkikohde. Tavoitteena erinomaisen tilan säilyminen. Vesiensuojelun- ja hoidon näkyvyys ja uskottavuus vaakalaudalla.

Rahoitustarve vesiensuojelun tehostamiseksi Puruvedellä

- Puruveden vesiensuojeluhanke toimii suunnannäyttäjänä kuinka vesistökunnostuksen- ja hoidon keinoin on mahdollista säilyttää ja turvata kappale suomen kauneinta järviluontoa. Toimenpiteiksi on kirjattu:
 - Käynnistyneiden valuma-alue ja vesistökunnostushankkeiden loppuunsaattaminen (Savonlinna/Kerimäki-Punkaharju). Pääpaino valuma-alueiden vesiensuojelurakenteissa
 - Tehostetut vesiensuojeluratkaisujen toteuttaminen eniten Puruvettä kuormittavilla alueilla erityisesti voimakkaasti ojitetuilla metsätalousmailla.
 - Kansalais- ja viranomaisyhteistyön lisääminen. Tavoitteena toimivat yhteistyöverkostot.
 - Valmis vesienhoidon yleissuunnitelma Puruvedellä odottaa toteutusta erityisesti kahdella toimenpidealueella. Rahoitusesitys toimenpiteiden läpiviemiseksi 120 000 €.

